

CEZA HUKUKUNDA BİR AMAÇSAL YORUM ÖRNEĞİ: HIRSIZLIK SUÇUNUN GECE VAKTİ İŞLENMESİ

AN EXAMPLE OF TELEOLOGICAL INTERPRETATION IN CRIMINAL LAW: CRIME OF THEFT DURING NIGHTTIME

İsa BAŞBÜYÜK*
Veli Özer ÖZBEK**

Özet: Hırsızlık suçunun gece vakti işlenmesi, TCK m.142’de genel bir nitelikli hal olarak öngörülmüştür. Bu çalışmada, somut olayın koşullarını göz önünde bulundurmaksızın “gece vakti” işlenen “her” hırsızlık suçu bakımından doğrudan cezanın yarı oranında artırılmasına yönelik düzenlemenin ceza adaletiyle ne ölçüde bağdaştığı ve böylesi bir düzenlemeye ihtiyaç bulunup bulunmadığı inceleme konusu yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hırsızlık, Gece Vakti, Amaçsal Yorum, Nitelikli Hırsızlık

Abstract: Under the Turkish Penal Code Art 142 it is a general matter in aggravation for theft to commit in night-time. This study examines whether it is fair about all theft case committed in night-time to increase the penal by half without taking point of concrete cases into account and whether it is necessary for such as provision to be provided.

Keywords: Theft, Night-Time, Teleological Interpretation, Aggravated Theft.

* Prof. Dr., DEÜ Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı
** Arş. Gör., DEÜ Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı

I- SORUN ORTAYA KONULMASI

765 sayılı TCK'nın 492. maddesinin 1. fıkrasında hırsızlık suçunun geceleyin bir bina veya eklentisinde işlenmesi nitelikli hal olarak tanımlanmışken; 5237 sayılı TCK'da bu nitelikli hal, 143. maddede "*Hırsızlık suçunun gece vakti işlenmesi halinde verilecek ceza üçte birine kadar arttırılır.*" şeklinde bağımsız olarak düzenlenmiştir. Buna göre "gece vakti", bina içerisinde işlenmesi durumuyla sınırlı olmaksızın, hırsızlık suçunun gerek temel şekli ve gerekse diğer nitelikli şekillerini kapsayan genel bir artırım sebebi olarak hükme bağlanmıştır. Hemen ifade edelim ki, 765 sayılı TCK'da olduğu gibi, kapalı mekânlarda gece vakti işlenen hırsızlık suçunu nitelikli hal olarak düzenleyen Alman Ceza Kanunu StGB § 243'te, 1969 yılında yapılan değişiklikle birlikte gece vakti hırsızlık suçu nitelikli hal olmaktan çıkarılmıştır¹.

Gece vakti, güneşin batmasından bir saat sonra başlayan ve doğmasından bir saat öncesine kadar olan devam eden zaman dilimi olarak tanımlanmıştır (TCK m.6/1-e). O halde, hırsızlık suçunun ister temel şekli isterse nitelikli hali gerçekleştirilmiş olsun, suçun işlendiği zaman dilimi TCK m.6/1-e kapsamına giriyorsa, verilecek cezanın TCK m.143'ün lafzı gereği otomatik olarak üçte biri oranında arttırılması gerekecektir. Bu durumda, ortaya birbiriyle bağlantılı iki temel sorun çıkmaktadır: Birincisi, toplumsal yaşamdaki olayların değişkenliği ve çeşitliliği karşısında, hırsızlık suçunun gece vakti işlenmesinin somut olayın özellikleri dikkate alınmaksızın genel bir ağırlaştırıcı sebep haline getirilmesi, düzenlemenin amacıyla ne derecede örtüşmektedir? İkincisi, TCK m.61 çerçevesinde temel cezayı belirlerken suçun işlendiği zaman ve yer dikkate alınabilecekken, ayrıca TCK m.143'e ihtiyaç bulunmakta mıdır?

II- SORUNA İLİŞKİN AÇIKLAMALARIMIZ

Ceza, toplumda korunmaya değer görülen hukuki değerlerin ihlali durumunda devletin gösterdiği tepki olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla ceza hukukunun amacı, toplumsal yaşam bakımından

¹ Tarihçe için bkz. Mitsch, Wolfgang, Strafrecht Besonderer Teil 2, 2. Auflage, Berlin, 2003, s. 99.

önem arz eden hukuksal değerleri korumaktır². Fakat devlet, bu hukuksal değerleri korumak üzere sahip olduğu cezalandırma yetkisini istediği biçim ve kapsamda kullanamaz³. Bu yetkinin sınırlarından biri de orantılılık ilkesidir. Bilindiği üzere, cezalar eylemin haksızlık içeriğiyle orantılı olmalıdır⁴. Bu noktada orantılılık ilkesi hem kanun koyucuyu hem de hâkimi bağlar. Önce kanun koyucu tipikleştirdiği haksızlık için, bu haksızlığın içeriğine uygun bir ceza aralığı tespit eder; hâkim ise söz konusu ceza aralığından yine işlenen haksızlığın içeriğiyle orantılı uygun bir yaptırım belirler. Kanun koyucunun, genel çerçevede eylemin haksızlık içeriğini karşılamayan; karşılarsa dahi, hükmü uygulayacak hâkimin, koşulları özellik gösteren somut olaya göre hareket etme yetkisini kısıtlayan bir düzenleme yapmaktan kaçınması, ceza adaletinin bir gereği olarak karşımıza çıkmaktadır.

Orantılılık ilkesi, şüphesiz nitelikli haller bakımından da gözetilmesi zorunlu bir husustur. Şöyle ki, belirli bir hukuki değeri ihlale yönelik her fiilin aynı haksızlık içeriğine sahip olduğu söylenemez. Bir yaptırım belirlenirken, suçla korunan hukuki değerin önemiyle birlikte söz konusu hukuki değeri ihlale yönelik fiillerin toplumsal tehlikeliği de göz önünde bulundurulmak durumundadır. Bu nedenledir ki, kanun koyucu “nitelikli haller” aracılığıyla, aynı hukuki değeri ihlale yönelmiş olan, fakat gerçekleştiği yer ve zaman yahut yöneldiği kişi itibarıyla haksızlık içeriği farklılık arz eden eylemlere değişen oranlarda ceza verilmesi usulünü benimsemektedir. İşte kanun koyucu, belli bir haksızlığı cezalandırma yoluna giderken fiilin toplumsal tehlikeliğini esas almakta ve uygulama birliğini sağlama adına bu tehlikeye konu soyut davranış modellerini ceza kanunlarında göstermektedir. Fakat *genelleme* yöntemi, özel durumları top yekûn dışarıda bıraka-

² Bkz. Centel Nur, Cezanın Amacı ve Belirlenmesi, Prof. Dr. Turhan Tufan Yüce’ye Armağan, İzmir 2001, s.370; Önder Ayhan, Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1992, s.7. Ayrıca bkz. Ünver, Yener, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, 3. Bası, Ankara 2003, s.37 vd.

³ İçel Kayıhan/Donay Süheyl, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, Genel Kısım, 1. Kitap, 3. Baskı, 1999,s.4; Özbek, Veli Özer/Kanbur, M. Nihat/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe, İlker, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 2012, s.42.

⁴ Bir ceza hukuku işlemiyle sağlanması istenen yarar ile verilmesi imkân dâhilinde olan zarar arasında orantının bulunması gerektiği konusunda bkz. Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe, s.82.

rak, bazen kuralın getiriliş amacıyla bağdaşmayan sonuçların doğmasına sebep olabilmektedir. Hırsızlık suçunun gece vakti işlenmesinin bu suçun nitelikli hali olarak düzenlenmesi işte bu çerçevede ele alınıp değerlendirilmelidir.

Kanun koyucu TCK m.143'te hırsızlık suçunda nitelikli bir hal olarak kabul ettiği gece vaktini TCK m.6'da tanımlayarak, söz konusu zaman dilimi içerisinde işlenen hırsızlık suçunun daha yoğun bir haksızlık içeriğine sahip olduğu konusunda bir genel bir kabul ortaya koymuş bulunmaktadır. Kanun koyucunun gece vakti işlenen hırsızlık suçunu daha fazla cezaya layık görmesinin sebebi, bu zaman dilimi içerisinde söz konusu suçun daha kolay işlenebilmesi olmalıdır. Nitekim Noyan'ın da ifade ettiği gibi, *"Gece vakti insanları daha korumasız hale getirir. İnsanların her zaman ama özellikle bu saatlerde güven ortamına daha fazla ihtiyaçları vardır. Gecenin ilk saatlerinde tenhalaşan sokaklar ilerleyen saatlerde boşalırlar. İşyerleri sahipsiz durumdadır. Evlerindeki insanlar uykudadırlar. Karanlık, suç işlemek arzusundakileri gizler, rahat hareket etmelerine imkân sağlar. Sokakta, işyerinde, evde, neresi olursa olsun; suç işlemek ve uzaklaşma gündüze oranla iyice kolaylaşmıştır."*⁵ Yine, Centel/Zafer/Çakmut da, *"Gece vakti işlenen hırsızlık suçlarında, failer havanın karanlık olmasından yararlanarak eylemi daha kolay gerçekleştirirler ve yakalanma ihtimalleri zayıflar. Ayrıca, karanlıkta, mağdurun kendisini ve malını savunma olanağı azalır."*⁶ şeklinde durumu izah etmiştir. Tüm bunlara failin suçu işledikten sonra kaçma imkânının gece vakti daha kolay olması da eklenebilir.

Anlaşıldığı üzere, hırsızlık suçunun gece vakti işlenmesi durumunda fiilin haksızlık içeriğini arttıran ve bu fiili daha fazla cezaya layık hale getiren şey, gece vaktinin **kural olarak** hırsızlık suçunun icrasını kolaylaştırmasıdır. Kanun koyucunun, gece vakti işlenen hırsızlık suçunun, diğer hırsızlık şekillerine nazaran daha yoğun haksızlık içe-

⁵ Noyan Erdal, Hırsızlık Suçları, Ankara 2007, s.366.

⁶ Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 2. Baskı, İstanbul 2011, s.325. Gece vaktinin hırsızlık suçunun işlenmesi kolaylaştırdığı gerekçesiyle bu hususun nitelikli hal olarak kabul edildiği konusunda ayrıca bkz. Özbek, Özer/Kanbur, M. Nihat/ Doğan, Koray/ Bacaksız, Pınar/ Tepe, İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 2012, 564; Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/ Önok, Rıfat Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2012, s.548.

riğine sahip olduğunu kabul etmesi makul karşılanabilir bir yaklaşımdır. Fakat somut olayın kendine has özellikleri dikkate alınmaksızın, istisnasız gece vakti işlenen her hırsızlık suçunun temel şekline nazaran daha ağır cezaya layık olduğu yönündeki bir genellemeye sadık kalmanın, uygulamada ne derece sağlıklı ve ceza adaleti bakımından orantılılık ilkesine uygun sonuçlara yol açacağı ise tartışmaya açıktır.

Örneğin, tamamen kapalı bir kompleks olan ve günün hangi saati olursa olsun aydınlatması kendi ışıklandırma düzeneğiyle sağlanan bir alışveriş merkezindeki mağazadan, bir elbisenin güneşin batmasından bir saat sonra çalınmış olmasıyla güneş batmadan bir saat önce çalınmış olması arasında, eylemin haksızlık içeriği bakımından ne gibi bir fark bulunmaktadır? Güneşin saat beşte battığı bir yerde, saat altı sularında hırsızlık suçunu işleyen failin, gece vaktinin sağlamış olduğu kolaylıktan yararlandığı söylenebilir mi? Kanımızca, büyük alışveriş merkezleri gibi, yapısal özelliği itibarıyla günün aydınlık veya karanlık olmasının iç mekândaki atmosferi önemli ölçüde etkilemediği yerlerde işlenen hırsızlık suçları bakımından, fiilin işlenişini kolaylaştırıp kolaylaştırmadığını ayrıca değerlendirme konusu yapmaksızın, otomatik olarak TCK m.143'te yer verilen nitelikli halin uygulanması amaca elverişli olmayıp, eylemin haksızlık içeriğini aşar ölçüde ceza tayinine yol açmaktadır. Nitekim, bunun gibi dışarıyla bir bağlantısının bulunmadığı izole yerlerde, hırsızlık suçunu işleyen failin gecenin karanlığından ve tenhaliğinden yararlanarak fiilini kolaylaştırdığını söylemek güçtür. Tam tersine, akşam vakitlerinde insan kalabalığının arttığı bu mekânlarda failerin suçu icra etmesi daha risklidir. Oysa Yargıtay bir kararında, *“geceleyin müşteri olarak gittiği alışveriş merkezinden mont çalmaya kalkışması ve kesintisiz izleme sonucu yakalanması eylemi sebebiyle hakkında 5237 Sayılı T.C.K.nun 142/1-b, 143, 35/2 maddelerine göre uyarılma kararı verilmesi gerekir.”* diyerek ayrıca bir inceleme yapmaksızın gece vakti nitelikli halinin uygulanması yönünde görüş bildirmiştir⁷.

Aynı durum, bilişim sistemleri aracılığıyla işlenen hırsızlık suçları bakımından da gündeme gelebilir. Öncelikle, bilişim sistemleri kullanmak suretiyle güvenlik/alarm sistemini devre dışı bıraktıkları banka-

⁷ 13. CD., 29.11.2011, E. 2011/8917, K. 2011/6935, (www.kazanci.com).

ya bir şekilde girip hırsızlık suçunu işleyen failer hakkında gece vakti nitelikli halinin uygulanmasında bir sorun bulunmamaktadır. Oysa, her ne kadar eleştiri konusu olsa da⁸, internet bankacılığı aracılığıyla yapılan hukuka aykırı havale işlemi de Yargıtay tarafından bilişim sistemleri aracılığıyla işlenen hırsızlık suçu kapsamında değerlendirilmektedir. Son durumda, tamamen bilgisayar üzerinden internet aracılığıyla gerçekleştirilen havale işleminin gece vakti yapılmış olması durumunda, fail hakkında verilecek cezanın “gece vakti” nedeniyle arttırılması anlamsız bir hal alacaktır. Yine, TCK m.142/3 çerçevesinde, suçun sıvı veya gaz halindeki enerjinin hırsızlık suçuna konu edildiği bazı durumlarda da benzer sonucun gündeme gelmesi mümkündür. Örneğin, yerin metrelerce altındaki petrol boru hatlarına kurulan düzeneikle (*kelepçeleme*) yapılan bazı hırsızlık suçları için TCK m. 142/3 dışında ayrıca “gece vakti” nitelikli halinin uygulanması somut olayın özellikleri karşısında anlamsızlaşabilir.

III- SORUNUN UYGULAMA BOYUTUNA YÖNELİK GÖRÜŞÜMÜZ

Genelleme, uygulama birliğinin sağlanması ve belli bir standardın yaşama geçirilerek sistemin oturtulması bakımından göz ardı edilemez bir öneme sahiptir. Fakat kanun koyucunun her bir somut olayı önceden öngörmesi mümkün olmadığı için, her bir özel duruma uygun düşecek bir norm belirleme yoluna gitmesi de beklenemez. Aynı şekilde kanun koyucunun her bir özel durumu önceden öngörememesi, bazı kabullerden hareketle belirlediği normların her somut olayın özelliğine uygun düşmemesine de yol açabilir. Böylesi bir ortamda, hukukun toplumsal yaşama adapte edilmesi ve adaletin egemen kılınması noktasında bir takım sıkıntıların baş göstermesi kaçınılmaz olmaktadır⁹.

⁸ Bu hususta bkz. Başbüyük İsa, “Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçlarının Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle İşlenmesi”, *Ceza Hukuku Dergisi*, S:14, Aralık 2010, s.164 vd.; Başbüyük İsa, “İnternet Bankacılığı Aracılığıyla Yapılan Hukuka Aykırı Havalenin Bilişim Suçları Bakımından Değerlendirilmesi”, *Ceza Hukuku Dergisi*, S:21, 2013, s. 197 vd.; Yıldız M. Emre, “İnternet Bankacılığı Hakkında Yargıtay’ın 17.11.2009 Tarih, 2009/11-193 Esas Sayılı Kararının İncelenmesi”, *Ceza Hukuku Dergisi*, S:14, Aralık 2010, s. 129 vd.

⁹ Kavram hukukçuluğunun teknik olarak hukukun gelişmesine pek çok katkıda bulunmakla birlikte, adalet düşüncesini göz ardı ettiği konusunda bkz. Işıktaç Yasemin/Metin Sevtap, *Hukuk Metodolojisi*, İstanbul 2003, s.70.

Bahsi geçen sıkıntının aşılabilmesi, hâkimlerin amaca uygun bir uygulama yöntemi benimsemesiyle mümkün olabilir. Belirtmek gerekir ki, hâkimler hukuk normlarındaki kavramları, mantık zinciri içerisinde somut olayla ilişkilendirmekle yetinen hukuk teknisyeni değildir. Toplumsal yaşamda özellik göstermeye müsait birçok olayın, aynı potada eritilmesini sonuçlayacak şablonculuk, uygulamada birlik ve sistematik bir yapı sağlasa da, adaletin temininden uzak olacaktır.

İşte bu noktada kilit role sahip olan hâkimler, kanunun lafzı ile amacı arasındaki ilişkiyi çok net görebilmeli; somut olayın özelliklerinin farklı bir değerlendirmeyi mecbur kıldığı durumlarda, kanunun amacı doğrultusunda bir yorum benimseyerek, hem kanun koyucuya hem de doktrine yol gösterebilmelidir. Yukarıda da bahsettiğimiz üzere, dışarıdaki havanın aydınlığıyla herhangi bir bağlantısı olmayan ve gecenin karanlığının fiilin işlenişine olumlu bir etkisinin bulunmadığı yerlerde, güneş batmadan bir saat önce işlenen hırsızlık suçu ile güneş battıktan bir saat sonra işlenen hırsızlık suçunu farklı yaptırımlara tabi tutmanın kanunun amacıyla bağdaşır bir yanı bulunmamaktadır. Aynı şekilde, hukuka aykırı havalenin gece yapılmasıyla gündüz yapılması arasında eylemin haksızlık içeriği bakımından bir farklılık bulunmaktadır. Dolayısıyla, bilişim sistemleri aracılığıyla işlenen hırsızlık suçuna konu bir olayda hukuka aykırı havalenin hangi saate yapıldığını tespit etmenin TCK m.143 bakımından bir önemi yoktur. İşte uygulayıcının da bu durumu, somut olayın özellikleri çerçevesinde gözetmesi gerekir.

Karşı görüş olarak, ceza hukukuna hâkim olan ilkelerin kanunun lafzının dışına çıkılmasına izin vermediği düşüncesi ileri sürülebilirse de, kanımızca mahkemeler bazı durumlarda kanunların lafzını amaca uygun düşecek şekilde yorumlamalı; soyut normlarla yapılan belirlemelerin somut olaya uygun düşmediği hallerde, suçlanan kimse bakımından güvence oluşturan kanunilik ilkesini ihlal etmemek kaydıyla ortaya çıkabilecek aksaklıkları giderebilmelidir. Kaldı ki, kanun koyucu bazı durumlarda zaten amaca uygunluk denetimi yapma yetkisini kendisinde görmektedir. Örneğin, elektrik enerjisinin hırsızlık suçuna konu olabildiği dönemde, Yüksek Mahkeme, gece vakti nitelikli halinin elektrik enerjisini konu alan hırsızlık suçunda uygulanmasının mümkün olmadığı sonucuna varmıştır:

“Elektrik hırsızlığı suçundan sanık İ.’nin yapılan yargılaması sonucunda; MAHKUMİYETİNE dair (.....) Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 29.12.2005 tarihli hükmün Yargıtayca incelenmesi katılan vekili tarafından istenmekle ve dosya Yargıtay C.Başsavcılığının 27.2.2007 tarihli tebliğnamesiyle dairemize gelmekle yapılan inceleme sonunda gereği düşünüldü.

Suçun niteliği gereği 5237 sayılı TCK.nun 143.maddesinin uygulanması olanağı bulunmadığından tebliğnamedeki 1.nolu düşüncesine iştirak olunmamıştır.¹⁰”

Yargıtay’ın “suçun niteliği gereği”ndan bahisle, elektrik hırsızlığında gece vakti nitelikli halinin uygulamaması, aslında tipik bir amaçsal yorum örneğidir. Nitekim, suçun icra ediliş tarzının farklılık arz ettiği elektrik hırsızlığı suçunun gece vakti işlenmiş olması, cezanın üçte biri oranında arttırılmasını haklı kılacak bir haksızlık içeriği taşımamaktadır. Bu sonucun, diğer hırsızlık şekilleri bakımından da gözetilmesi gerekir. Aksi durum, uygulamada keyfiyeti gündeme getirir.

IV- ÇÖZÜM ÖNERİSİ

TCK m.143, gece vakti kavramına dâhil zaman dilimi içerisinde işlenen “her bir” hırsızlık suçu bakımından (TCK m.141 ve 142), ağırlaştırılmış bir ceza verilmesi konusunda uygulama birliği sağlama fonksiyonu üstlenmektedir. Oysa, yukarıda da bahsettiğimiz üzere, gerek bilişim sistemleri aracılığıyla işlenmesi örneğinde olduğu gibi (daha önce de elektrik hırsızlığı), hırsızlığın diğer işleniş şekilleriyle olan uyumsuzluğu; gerekse de kapalı mekânlarda yapılan hırsızlık örneğinde olduğu gibi somut olayın ortaya koyduğu özel koşullar, gece vakti gerçekleştirilen her hırsızlık suçunun daha ağır cezalandırılmasını anlamsızlaştırmaktadır. En sağlıklı çözüm yöntemi, işlendiği zamanın suçun icrasını kolaylaştırıp kolaylaştırmadığı konusunda, hâkimin somut olayın özellik gösteren noktalarını dikkate alarak bir değerlendirme yapmasıdır.

¹⁰ 2. CD., 03.10.2007, E:2007/3143, K:2007/12413, (Meran Necati, Hırsızlık-Yağma-Mal Varlığına Karşı Suçlar, Ankara 2011, s.107).

Temel cezanın belirlenmesi aşamasında, TCK m.61/1-c kapsamında zaten hâkimin “suçun işlendiği zaman ve yeri” gözetip, cezayı alt sınırdan uzaklaşarak tayin etmesi mümkündür. Bunun dışında, ayrıca ve açıkça hırsızlık suçunun gece vakti işlenmesinin otomatik bir ağırlaştırıcı nitelikli hal olarak düzenlenmesi, amaca uymayan bir takım uygulamaların ortaya çıkmasına sebebiyet verebilir. Asıl olması gereken, suçun işlediği zamanın temel cezanın belirlenmesi aşamasında dikkate alınarak, somut olayın haksızlık içeriğiyle doğru orantılı bir yaptırıma hükmedilebilmesinin yolunu açmaktır. Şu durumda, hem suçun temel şekli hem de nitelikli şekillerine nazaran daha ağır ceza verilmesi adına **“GECE VAKTİ”NİN HIRSIZLIK SUÇUNDA GENEL BİR NİTELİKLİ HAL OLARAK DÜZENLENMESİNE SON VERİLMESİ GEREKTİĞİNİ**; suçun icrasını kolaylaştırması söz konusu ise, gece vaktinin temel cezanın belirlenmesi aşamasında göz önünde bulundurulmasının yeterli ve amaca uygun olduğunu düşünüyoruz.

KAYNAKLAR

- Başbüyük İsa, “Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçlarının Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle İşlenmesi”, *Ceza Hukuku Dergisi*, S:14, Aralık 2010.
- Başbüyük İsa, “İnternet Bankacılığı Aracılığıyla Yapılan Hukuka Aykırı Havalenin Bilişim Suçları Bakımından Değerlendirilmesi”, *Ceza Hukuku Dergisi*, S:21, 2013.
- Centel Nur, Cezanın Amacı ve Belirlenmesi, Prof. Dr. Turhan Tufan YÜCE’ye Armağan, İzmir 2001.
- Centel Nur/Zafer Hamide/Çakmut, Özlem, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 2. Baskı, İstanbul 2011.
- İşıktaç Yasemin/Metin Sevtap, Hukuk Metodolojisi, İstanbul 2003
- İçel Kayıhan/Donay Süheyl, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, Genel Kısım, 1. Kitap, 3. Baskı, 1999.
- Meran Necati, Hırsızlık-Yağma-Mal Varlığına Karşı Suçlar, Ankara 2011.
- Mitsch Wolfgang, Strafrecht Besonderer Teil 2, 2. Auflage, Berlin, 2003.
- Noyan Erdal, Hırsızlık Suçları, Ankara 2007.

- Önder Ayhan, Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1992, s.7. Ayrıca bkz. Ünver Yener, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, 3. Bası, Ankara 2003.
- Özbek Özer/Kanbur, M. Nihat/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/ Tepe, İlker, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 2012.
- Özbek Özer/Kanbur M. Nihat/Doğan Koray/Bacaksız Pınar/Tepe İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 2012.
- Özbek Veli Özer/Kanbur M. Nihat/Doğan Koray/Bacaksız Pınar/Tepe İlker, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 2012.
- Tezcan Durmuş/Erdem Mustafa Ruhan/ Önok Rıfat Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2012.
- Yıldız M. Emre, “İnternet Bankacılığı Hakkında Yargıtay’ın 17.11.2009 Tarih, 2009/11-193 Esas Sayılı Kararının İncelenmesi”, Ceza Hukuku Dergisi, S:14, Aralık 2010,